

Zienswijze

Zienswijze op het ontwerp codebesluit groepstransportovereenkomst (zaaknr. ACM/23/184255)

Datum: 05 juni 2025

Auteur: [REDACTED] Stichting Energieke Regio (www.energiekeregio.nl, [REDACTED]@energiekeregio.nl)

Geacht college,

Stichting Energieke Regio (StER) begeleidt als onafhankelijke adviespartij honderden ondernemers en tientallen energiehub's op bedrijventerreinen bij congestievraagstukken. Vanuit die ervaring reageren wij graag op het ontwerp-codebesluit inzake de groepstransportovereenkomst (GTO). Wij doen dit mede namens een aantal energiecoöperaties die wij begeleiden: Energiecoöperatie Ambacht I uit Hendrik-Ido-Ambacht, Energiecoöperatie Dordt West-1 uit Dordrecht, Energiecoöperatie Papendrecht I (in oprichting) en Energiecoöperatie Hessenpoort uit Zwolle.

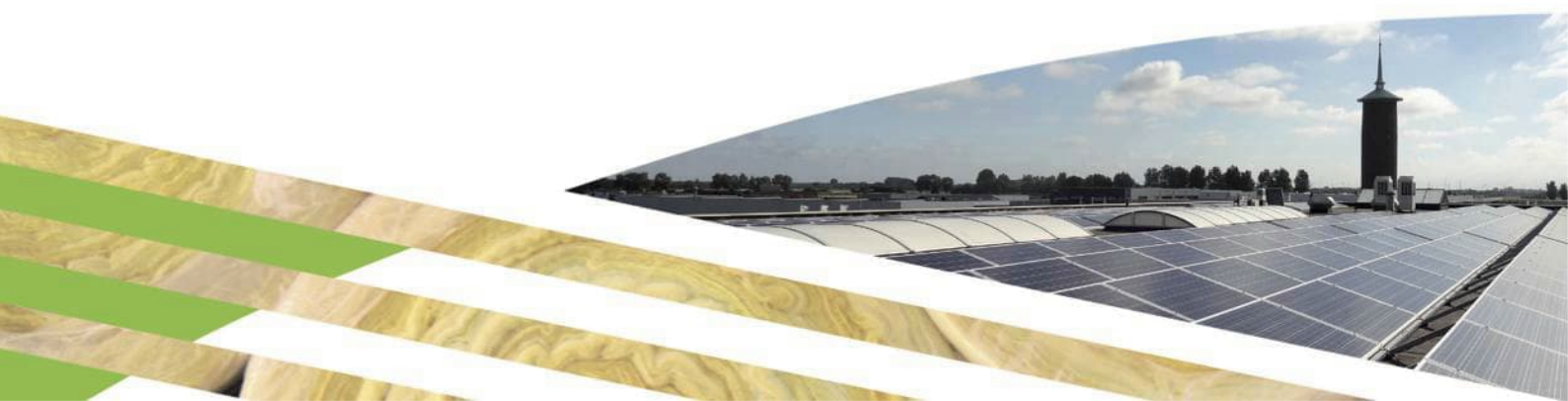
In eerdere trajecten m.b.t. bijvoorbeeld de pilot-GTO van Stedin (18 december 2024) en de eerdere publicaties van de ACM m.b.t. deze voorgenomen codewijziging (november 2024) hebben wij - mede namens ondernemers - kritische feedback opgesteld. Het verheugt ons dat veel van die punten in het voorliggende ontwerp-codebesluit zijn verwerkt, waaronder het schrappen van de generieke corrigerende factor 1,21 en het verruimen van de doelgroep.

Ondanks deze aanpassingen leeft bij de ondernemers die wij over GTO's spreken nog steeds de zorg dat zij méér individueel recht moeten inleveren, dan zij er aan collectief voordeel voor terugkrijgen. Zonder een helder waardevoorstel blijft de animo om GTO's te sluiten beperkt, waardoor het grote potentieel voor congestiebestrijding niet wordt benut.

Hieronder treft u onze reactie op het ontwerp codebesluit, gevolgd door een reactie op de beide consultatievragen van de ACM.

1. Perspectief op gecontroleerde capaciteitsgroei

- Wij pleiten voor een **expliciete erkenning van groeiruimte** binnen de groeps-GTV. De ACM noemt dat concrete toekomstplannen betrokken worden, maar het besluit legt de nadruk nog te veel op historische profielen. Dat scheidt onzekerheid bij ondernemers die investeringsbeslissingen moeten nemen.
- Voorstel: veranker in de code dat het groeps-GTV wordt vastgesteld op basis van een **transparant**

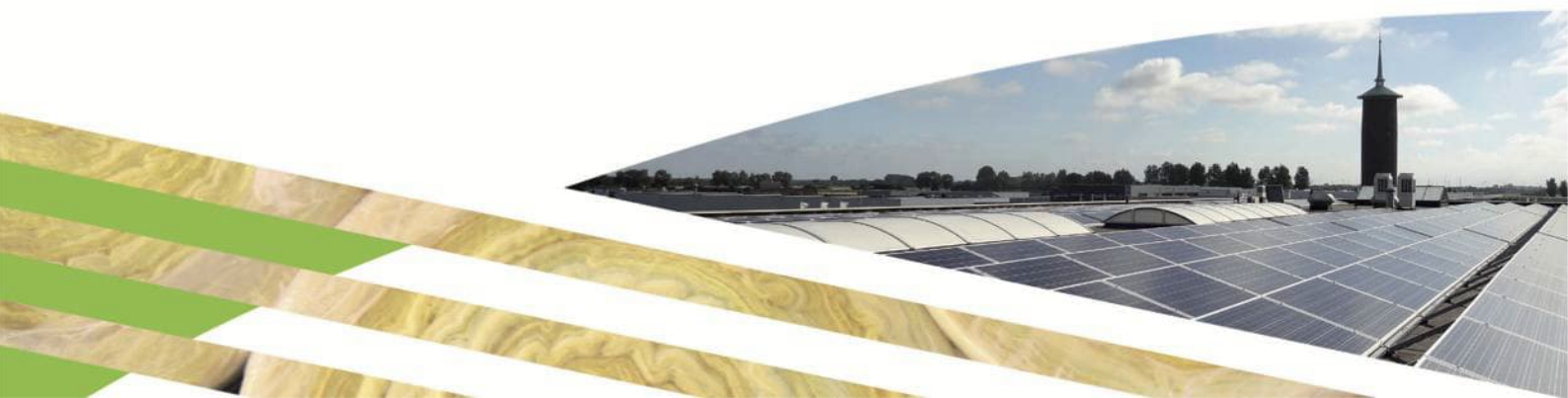
afwegingskader waarin **autonome groei, specifieke groeiplannen, uitbreidingen en nieuw te vestigen aansluitingen leidend** zijn bij het bepalen van het groeps-GTV, mits onderbouwd en afgestemd met de netbeheerder. Maak dit **niet vrijblijvend** voor de netbeheerder. Verplicht het periodiek afstemmen over een **stapsgewijs groeipad**, waarbij het groeps-GTV jaarlijks (of bij significante tussentijdse wijzigingen) wordt herijkt op basis van aantoonbaar netbewust gedrag, concrete uitbreidingsplannen, autonome groei, nieuwe vestigingen, nieuwe toetreders tot de groep én beschikbare netruimte. **Creëer bij dat periodieke overleg ook ruimte om wegvallend GTV van uittreeders als groep op te kunnen vangen. Ga bij al deze afwegingen uit van het principe ‘ja, tenzij’.** Neem bij het afsluiten van de initiële GTO alvast de **autonome groei, voorgenomen investeringen en nieuwe vestigingen voor tenminste drie jaar mee in de afspraken**, door die in een **reëel toekomstig groepsprofiel** te verwerken. **Stem daar het initiële groeps-GTV op af.**

2. Tariefstructuur en prikkels (consultatievraag 1)

- Wij ondersteunen de keuze om kWgecontracteerd en kWmax(gewogen) op groepsniveau netto af te rekenen en de correctiefactor te laten vervallen. Dit biedt in ieder geval al een **nuttige prikkel voor piekafstemming**.
- Ondernemers hebben echter **ook behoefte aan een structurele prikkel** voor dagelijkse afstemming tussen invoeding en afname, dus ook buiten de piekmomenten.
- Om dagelijkse afstemming van invoeding en afname te stimuleren, bevelen wij aan om (gedeeltelijke) **netto-verrekening van kWh** of een kWh-korting tijdens gelijktijdige afname-invoeding in te voeren. Dit stimuleert ondernemers om te investeren in een collectief energiemanagementsysteem en andere congestiebeperkende maatregelen. Die investering maakt goede forecasting en ‘near-realtime’ bijsturing mogelijk, bevorderlijk voor efficiënt netgebruik en dat **biedt ondernemers de kans om de daarmee gemoeide kosten terug te verdienen**. Zo wordt een **positieve spiraal** gecreëerd.

3. Transitieperiode (consultatievraag 2)

- Een transitieperiode is cruciaal om drempels weg te nemen. Wij achten **een recht op een transitieperiode van drie jaar** een **minimum** om business-cases rond investeringen (bijv. zonnepanelen, batterijen, warmtepompen) kansrijk te maken, waar de **ACM nu een maximum van drie jaar of wellicht twee jaar** voorstelt. Gedurende deze transitieperiode blijft het **oorspronkelijke individuele GTV** van elke deelnemer volledig gereserveerd, tenzij de groep die het GTO met de netbeheerder afsluit daar zelf onderling andere afspraken over vastlegt en aan de netbeheerder kenbaar maakt.
- Ondernemers die tijdens deze driejarige transitie ontdekken dat de GTO voor hen niet werkt, moeten **zonder consequenties – of met de consequenties die de groep die het GTO met de netbeheerder afsluit zelf onderling vastlegt – voortijdig kunnen uittreden, met een opzegtermijn van maximaal drie maanden**. De groep die het GTO met de netbeheerder afsluit moet onderling kunnen regelen dat deze

opzegtermijn langer kan zijn, als men daarmee het commitment binnen de groep sterker wil maken.

4. Aansprakelijkheid en administratieve lasten

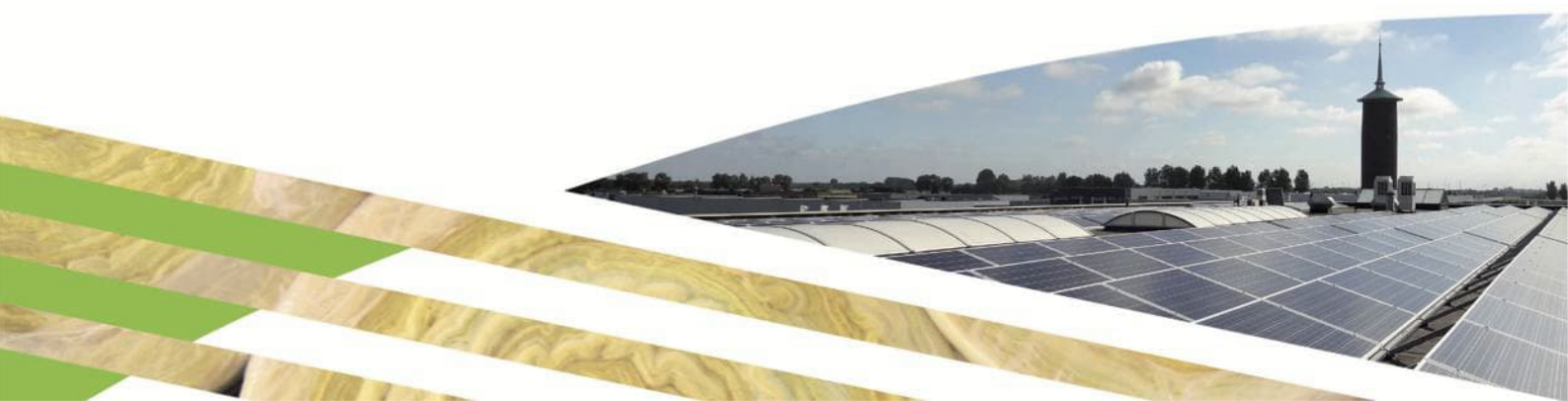
- Veel ondernemers hebben ons laten weten een GTO **alleen te willen tekenen** als de **hoofdelijke aansprakelijkheid vervalt en de aansprakelijkheid beperkt wordt tot de groep als geheel**. Wij verzoeken de ACM dit principe expliciet in de code te borgen en een verzekerbare standaardclausule voor de groepsaansprakelijkheid op te nemen. Zonder heldere regeling hierover zullen veel ondernemers terughoudend blijven.
- Digitaliseer processen: creëer één portaal voor machtigingen, uittreding en rapportage. Dat minimaliseert kosten en foutenrisico.

5. Doelgroep en nettopologie

- Wij verwelkomen de toevoeging van **combinaties A.3-A.5**, van **combinaties A.6-A.7** en van **combinaties A.3-A.5 met A.6-invoeders**, maar wijzen op het gemiste potentieel om ook **A.6-afnemers** en **kleinverbruikers vanaf 3 x 50A** op te nemen.
- **Voorstel: bied grotere kleinverbruikers (vanaf 3 x 50A) de optie om vrijwillig op te schalen naar een grootverbruikaansluiting, met een tijdelijk groeps-GTV-plafond van 55 kW (3 x 80A) zolang er congestie is**, met na de congestie de mogelijkheid hun GTV te verhogen. Zo kunnen zij direct participeren in een GTO, zonder extra druk op de wachtrij te zetten. Laat hen niet eerst het pad moeten bewandelen om een fysieke opschaling naar 3 x 80A te realiseren.
- **Voorstel: bied nieuw te vestigen aansluitingen de optie om direct een grootverbruikaansluiting te realiseren, met een tijdelijk groeps-GTV-plafond van 55 kW (3 x 80A) zolang er congestie is**, met na de congestie de mogelijkheid hun GTV te verhogen.. Zo kunnen ook zij direct participeren in een GTO zonder extra druk op de wachtrij te zetten.
- **Voorstel: vraag van de netbeheerders om een maximale inspanning om het door de hen aangekondigde onderzoek naar gemengde groepen vóór eind 2025 af te ronden en uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 in hun GTO's te implementeren, ook als deze daarvoor nog voor beperktere categorieën zijn afgesloten.**

6. Relatie met andere flexibiliteits-instrumenten

- De GTO moet **niet concurreren met andere flexibiliteitsinstrumenten** zoals bijvoorbeeld capaciteitsbeperkingscontracten (CBC's), maar deze versterken.
- **Voorstel: Maak het mogelijk om GTO's te combineren met bijvoorbeeld CBC's of andere vormen in één administratief en juridisch kader**. Hierdoor ontstaat voor ondernemers **meer flexibiliteit** in het benutten van netruimte.

7. Transparantie en toetsingsprotocollen

- Ondernemers hebben behoefte aan **duidelijkheid over het proces en de voorwaarden** die netbeheerders hanteren bij het beoordelen van GTO-aanvragen.
- **Voorstel:** Publiceer een vast **toetsingsprotocol** met de toetsingscriteria, tijdlijnen en gevraagde datagegevens, zodat ondernemers vooraf weten welk investerings- en certificeringspad zij moeten volgen, zich met hun adviseur en leverancier van een collectief energiemanagementsysteem kunnen voorbereiden op een kansrijke aanvraag en objectief kunnen beoordelen of de netbeheerder hen een passend contract aanbiedt. **Verplicht de netbeheerders ook van hun kant transparant te zijn over de historische en toekomstig te verwachten bezetting van het voor de GTO relevante deel van het net, de huidige en toekomstige beschikbare capaciteit, investeringsplannen. Het gaat om een wederkerende samenwerking, waarin je dus van beide zijden dezelfde mate van transparantie moet verlangen.**

Reactie op consultatievraag 1 (prikkel via kWh):

- Wij ondersteunen het idee om via de tariefdrager kWh een permanente prikkel te bieden voor lokale balans. Ons voorkeursscenario is 100% netto-verrekening van simultane afname en invoeding op kwartierbasis.
- Mocht dit tot disproportionele verschuivingen van de opbrengsten van netbeheerders leiden, kies dan voor netto-verrekening tot een plafond (bijv. 70% van het bruto kWh-volume).
- Een dergelijke tariefprikkel stimuleert ondernemers om te investeren in een collectief energiemanagementsysteem en andere congestiebeperkende maatregelen. Die investering maakt goede forecasting en 'near-realtime' bijsturing mogelijk, bevorderlijk voor efficiënt netgebruik en dat biedt ondernemers de kans om de daarmee gemoede kosten terug te verdienen. Zo wordt een positieve spiraal gecreëerd.

Reactie op consultatievraag 2 (duur transitieperiode):

- Zie punt 3.

